

31. Ofgar bannfénda í bindindis-
málum og ofstæki.

7 blöð qto. Reykjavík, 3. ágúst 1941.

1

Ofgar barnfænda í bindindis máli og ofstaki

Med stofnum Þráðfélagsins í Stokkseyri og Gyroabakki, sunnudaginn 4. Október 1885,
ni fyrir fullum Stórnunni, komst ég í kynni við bindindis hvers þessara herra á landsi, og þess
kynnum hefi ég haldið ávallt síðan.

Ég var þá ein meðal bræðra mína - við vorum þá 7 á lífi - en stóðu að stofnum
þessara; var það í fyrstu með það fyrir augum, að stofna Good-Templear stúliu upp í
félagsstap þessara, ef hann reyndist vel, því ein voru menn lítið sýmandi bind-
indi austur þar, og var þá eigi unnt að sjá það fyrir fram hverjum vidtökum þess-
lítið nýrning kynni að málta undal almennings, en það urðu samt svo góðar, að hin
13. Júní 1886 voru stúliur stofnaðar í Gáðnum Stórnunni, Stokkseyri og Gyroabakki.

Heiðis þá ad vera kunnugt um farit þessara mála og framförun þeirra, en þu
síðan en sumum þeirra manna, en um þau falla úr og aldrei hafa sýnt þeim,
síst og neinni samíð með þeim eða stúliungi á málaförum. Hefi þetta verið
hórd baráttu á Gáðar hlíðar, milli bindindis- og barnmannanna annars vegar
og andbannings þess vegar, og er mín óhott að segja, að þar var oft misjofu
líkur, sam síðan umu sagt verda.

Bindindismenn um, og þá eigi síðan þeim, en barnmenn fylgdu, eftir að það komst
á, hafa andstæðingar þeirra, bindindisféndur og andbanningar brogðid um
ofstaki. En hvort þeirra hafa meira ofstaki hafi í frammun?

Sannlega unndi það eigi hvers þessara meira nýrning úr á lífnum, þótt þeir
væri haldinn fyrir loknum dýrum og þuggotjóld höfð fyrir þuggum.
Hvernig lítu bindindisféndur í tiltekta þessara hjá Templemanum?

Þeir sögðu, og héldu þá nýrning í lofti, að einu þessara veggi. Þeir fram
hin vísirildrygta óvíssemi, galdran og all þessar klubb; þar soti menn

vid vinnuþyglu fram í vatni og að þar var jafuvel launmóð framme. Þá áttu ráðid um þau. Á stöðum fyrri þessu öllum tóldu þeir þá einu, að dýrum var hlotið fyrir ávísuðum mótum og að breitt var fyrri alls glugga, svo að eigi séist inn til þeirra og enginn fengi að heyrna neitt af þeim, sem um var talað.

Á þessum stöðum þeir fastara en fötunum, þótt þeir væru, að enginn skoni „fultur“ af fundum þessum, né einn vinnuþyglu þeir díst of þeim, en það er skoni, og þeir síðan að einum mótum vori dröpinu. Þótt eigi færi að taka það fram, þá var hér að einu um sáhlansar samráðum að ræða um - Gindurki, svo opsony og brennibrotur, samt hveður ríftuati Templara. Þar var aldrei um dæms að ræða í sambandi við stéttu fundi, né spiltamannuðum eða annað, en ósidsemi gati valdið; að þetta hafi verið svo, geta mótunum eigi hugað sér, svo færi en þá hugsum um þeirra vildu og framfæri.

Hönnu þessara flotta syndu meira of stóku og óvirkni?

Þannig var þessum vandi, þangað til hugmyndin um vinnuþyglu að lótu í sér bera, en það var eigi fyrr en eftir aldamót, og 1909 hönnu þannig. Hönnuig var svo vid þeir sminu og um það rætt og ritað fram í þessum dag?

Þinnarar landsins, lojfródingar og þeirri stéttu lagáttar, stofnuðu félag, en þeir nefndu „fjórðvörn“ - til að væri fjórðingur vid vandanum, og af þeirri stofu að manni hatti að drékta! - Þeir héldu úti iðvögu bláði, fuzólfi, og völdu sér ritstjórn og ritstjórnir in hópi þeirra manna, en alu minni var lóttu þannig um, að vori einu fyrri myndar manni í öðru en þeir, að drékta sig fulla og óvinda sig og fjórðing sína með drygðlyst og sínum, þótt í eðstu stöðum fjórðingalagsins stóði þeir og vandanu stófu sínu.

Þeir héldu þeir fram, lagut og ljóst, að hvern dröglum mótum vori stýrslu til að brjóta þann löginn! Hvers vegna? Vegna þess, að þau lagði

landinn: Leynisalan og bruggid faru frá fyri alvörn þyr undir þá vaxi.

5. Þegar þú hefur komid fyri ad afangio verglun riktisins vari lotu ad þaga ist.
bladin sinn, m. a. Kortun bladid betid i stjaldan endun og stælid sig ostap-
lega yfir ostapnum, en sinkun þó frá, hversu nihlun, „te ad“ (!) riktis-
göðun hefði af lotun vín verglun arinn en, en stadium sá, segu betadid, ad
unni hvoorki meira né minna en 5 - lunum miljónna króna!

En mi vil of spyrja: Er þau frá ein sthis vindi manuskriptu oll, senn
lynast of völdun vindur stjunnar? Eda þá hinn ilios fridunum, stjóna-
bandid, stjór og uppeldi frisunda Barra og far ad leigis hversu o. s. fr?

Þetta er við ekki hlutdráguist, of stakisfull óvísni, senn Templarum sinn
vari atlandi ad þera frum fyri afgjá mannu? Hvudi þetta eigi hallað of stakis og
þeir of stakis mannu, en þann veg haldi a matinn?

Þess dindis manns og margu þeir, en þannum fylgtu, hildu í afnu fast á sinn
mati, en eigi minni of þess, ad þeir hafu þess veg. Hádist ad andstæðingum
sinnum við persónulegum áráttum, ad dröttunum og dýlgi ann óhæðar leið
i sinkalífi þeirra og viðskiptum, en þetta þygg og ad mezi þó frum „stakis“
andbætur ann móttíðunum þeirra. En er þad ekki einuig offgar?

40

Þad er ollum þannum, ad þegar þannum gegnu i gildi, lofdu Templarar undir
stakis sinn ad matu: þeir hildu ad matid vari komid i göda hafu og hildu ad óru
höndum; en þopna hla þetta var til þess, ad þá hertu andbætur in ollum
bandum og þeirum sinnum og þeirum var fundun þeir í þess landi, en
og þeir á þess getid.

Þad er einuig víðanlegt, ad Templarar allir varn í á eitt mat sattis ann þad,
hvert þannid vari astillegt en mezi þingun sinnum; en þeir þeirra við þess
þess þess sinn, hlettu ad halda þess ad á þess þess; alla þess þess
vildid þess og matid þess. Senn þess þess þess þess þess, en

Hæddu uppi mætti þessu er til varnar og ef þou viddi verra til soðnar sidar
 meir, hveudu sum þatli þou gefist til. Þyri þetta eign þei haos stellið, en
 ávæði augu, enda þel þy, ad þlættþiffi þeiru kljóti ad verra þeim ótrofvari
 minnis vardi um óeigiþjanna stæfssani adnu minnum, þadnu og
 óvornu til blessunar, en þinna, y ofunda þy þá eigi of minnis varda
 þeim, er þei þafa reist sér. Þei eru eigi of undvædi of honum.

Eg ofunda þelður eigi minnu þessu af heidi þeim er hann hlaut þyri
 ad stæpa samau notkun þessuð bók, þlæda og annara dóttranta, er
 hann tók uppi i vinstuddis þinnar, vid stættu manna sinna, þorum þeiru y
 þessu, er komuð i vinarvot þyri hann at þeina - þott þann þangi riddar.
 Þess þyri, þotþingþoga þjof sinna til einnar þinnar ad þessu stæfssani laudþess,
 er gæði hann ad heidnes dóttranti sinnum þyri ad þessa þessu bókarnot sít.

Andvot þess þeiru er hann gætti, þa þessu þeiru, er alls vardu i min
 ad þess þyri at þeina manns þessa, þygg þy, ad þess þei gullþoda glansinn
 af minningarnu þeiru þeim, er honum þlættuð þyri þessa þy; þess
 voga þelði hann, min voga, mætt kljóta einhverju vid þessu almannuþyri
 þyri ónu stot þann, þafi þann veld þess veld, þess þy þel þó vafasamt ad veld
 þafi, þott eigi þess þy anga i þann, þess þann veldi þó þess, er þy var þessu sam-
 þida, og þess þessu þessu af illvittu þess i þann gæði þess þess, þess veld þess þessu
 i millum þessu og þessu þessu þessu: þann þann þyri i þessu þessu, ad
 þess þessu þessu og þessu þessu, er þy ad minnum, ad þessu þessu þessu
 þessu minnu þessu y þessu þessu þessu þessu þessu þessu y þessu þessu.

Þess þessu ofunda þy þessu þessu, er minni þessu þessu þyri þessu, ad þessu i
 þessu þessu þessu þessu þessu, er hann þessu þessu af þessu þessu, er þyri
 þessu þessu þessu þessu þessu, og þessu þessu er hann ofunda veld þyri þessu,
 ad hann var þessu þessu þessu, er veld þessu þessu þessu þessu.

Medal nokkura dæma - af eigi allfarum - um "id ve dnu" and banninga m^o
 geta þess, að 18. sept. 1910 (minni mig á það vort) gaf ég út, sem ritari Hórnökku Félags
 einhæfing nokkurt til alls mubadmanns Stórnýplars, um tillögur þess, er stórnýpl-
 ar vildi að veði fram að ganga um verðtol o. fl. af ymsum vörum, í stað vinfang-
 tollsins. Veru þetta meirlausar tillögur og niður skynsamari en þær, er síðar urðu að
 lögunum. Þráfið var þessu til og sent sem útyrðar bók til þessu vid-
 fátækna, er þú var stóll og það þessu í Tungli orði til orðs, og óþurlegasti
 framgangur þessu í af þráfi þessu í bláinu og meðal and banninga, en þú
 minni, er þótt um mikils verðustu laundráð orði þessu. Auk þess, vort og
 ósvefnustu sálir, dylgjus og iógn dafleg þrand, dandið manna þessara í ein-
 staka manni innan Goodtemplara rofnumar, stórnýplars og starfsemi.

Þú vilt íg spyrja: Hafa bannmenn Stórnýplars nokkru sími hegðan þessu
 þessu lund gagnvart andstæðingum sínum, bannþendum eða einu tollum
 áhangenda þessu. Hverir hafa þú sígur meira af stóllid og ósvefninu í máttum
 þessu? Geti and banninga eigi bant í neitt atviki er sammi máttid þessu
 og margendur þessu að dróttanir þessu og stórnýplars, verda þessu í jötu. Þessu
 er söttin, og þessu einu í þessu efnum; þar er af stórnýplars og ósvefninu er
 að leita frá upphafi, alla tíð og einu í dag.

Sannsógnalega stórnýplars er þessu sem að ofan getur og áður stóllid, en þráfið
 þessu þá hafa and banninga alla tíð og einu þessu, haldid þessu fram, að bann-
 menn og bannididiloga sínu að, m. a. Templara, eigi einu þessu í drygilegustap
 laundmannu, brugginu, leyndótunni og allri óvæðunni síðan tíð og vort þessu bann
 Hórnökku. Er eigi þetta veður vort um "ráðvandi þessu, sanna eitthvað og
 sanna þessu alla? Hér er vort stóllid um of stóllid að verda frá þessu hálfu er öfger? Eða
 hvad?

Þú viltist þessu um bláid þessu. Þessi er bláur er bláurinn, er íg get um áður og
 sem talid laundfóttin í fingrum þessu, þessu er þessu þessu upp alla þessu er þessu
 þessu verid er um þessu, bannid er þessu þessu sem bann þessu og löggum svo allt sammi; að

Þetta er þessa líd for bláid úr stóran lótu, mér og stóru, en sjálf líkrogl.
Ejarsins veit um, síðan úrvangum ríðisins var lokað og fjöldi laginn, eigi 5-
frum miljóna - Steðanum, sem ríðisgjáður verður fyrir af þessu votaloju tilfalli
landestjórnarinnar: Ad hola þessari lótu línd, andu og sprættu alfrjóðar!

Það mundi eigi mega nefna þetta ofstóli? Eða hoad?

En úr úr ógrygja: Hvada hafa þannfændur og er nokkur minsta lítrann
líð þá bjarga einum einasta manni frá úr dytthjunda og nauðun hennar?

Hvada erfiði hafa þeir á sig loft í þessum steyri og hvada fjárkæðum, sam eigin lógu
eða úr eigin vasa til þess að hjálpa einum einasta manni frá dytthjundum?

Swaid verður: Engum! Leftur í móti hafa þeir forvaldað effri metti alla úr
leitu annara manna í þessum efnum og jafnframt leitt fjölda ungra manna
úr ójafu bráttinu og gjörð þá á einhúsi að dytthjundum. Þetta er að
vissu haddur dómur, en hann er verðskuldadrur, réttur og samur. Fyrir þeir
eru svo margar sammanir og nýgj kunnar, að dómur „Sojunnar“ verður sá:

Ad þannfændur og bindishafarar eigi soð á dytthjundi af lítulíngu!

Umboður allar á lífi og kjörum almenningshafa jafnan átt upp lótu sín þjá
hinum lopti stóttum manni félagsins. Síðan ríðis og forvaldunar hafa
jafnan komid frá þeim, sem helja sig til himna á drí(?) Þetta, en baltis-
vinnur um, einhúsi leiknum og yfirnum „at hani osom“ þessara
manni. Hjá þeim helpi ofstólið um ríðis þess og umgjörnum og er
hjálkumum haddu; þeim helpi farirh eins og vilfinum úr lau bíð: þeir
hafa súid sínum eigin ordum og gjörðum úr, og haddu þann og binduð.
Úr um allar ójannar, sem þeir sjálfir hafa úr úr salti d!

Sojan um sjna þetta, og hana frá þeim eigi unflúid!

Reykjavík, 3. ágúst 1941.

